

Пізанська декларація політики розвитку ресурсів сірої літератури

May 16, 2014

Вступ

Постійно зростаючий обсяг знань та інформації, що продукується науковими організаціями, урядовими установами та на виробництві в усіх предметних і професійних сферах, не контролюється комерційними видавництвами. Інформаційні джерела такого роду (публікації, дані та інші матеріали), відомі як сіра література, являють собою істотний ресурс комунікацій у сфері науки і вищої освіти, досліджень і розробок, вироблення політики для бізнесу, промисловості, професійних спільнот та суспільства в цілому. Сіра література є важливим джерелом експериментальних даних, наукових аргументів, інновацій та знань у багатьох сферах людської діяльності, включаючи науку, інженерне проектування, охорону здоров'я, соціальну сферу, освіту, культуру та мистецтво.

До типів документів сірої літератури, представлених у друкованій або електронній формі, зокрема, відносяться: науково-технічні звіти, доповіді, анотації, огляди, рецензії, робочі матеріали, матеріали конференцій, тези, мультимедійний контент, які містять цінну наукову інформацію.

Для того, щоб найкращим чином реалізувати результати наукових досліджень та поширювати науково-технічну інформацію серед найширшого кола користувачів – науковців, урядовців, громадянського суспільства, освітян та підприємців, – Ми, що підписали цю декларацію, закликаємо до

Пізанська декларація політики розвитку ресурсів сірої літератури

May 16, 2014

визнання зростаючого значення сірої літератури та особливої її ролі й цінності для урядовців, науковців, інших зацікавлених осіб щодо забезпечення відкритого доступу до результатів досліджень, розвитку відкритої науки, інноваційної активності, виваженої політики та трансферу знань.

Для найбільш повного використання переваг сірої літератури у масштабах локальних, національних і глобальних спільнот ми проголошуємо та підтримуємо наступне:

В організаційній сфері:

1. Урядовим та іншим організаціям приділяти більше уваги проблемам відкритого доступу.
2. Організаціям, що займаються виробництвом, використанням, збором та управлінням сірої літератури, розвивати співпрацю й координацію дій.
3. Використовувати стійкі ідентифікатори та відкриті стандарти метаданих сірої літератури.

У сфері наукових досліджень і освіти:

4. Університетам, урядовим установам та іншим інституціям впроваджувати нові форми визнання і заохочення високої якості сірої літератури.

**Пізанська декларація
політики розвитку ресурсів сірої літератури**

May 16, 2014

5. Удосконалювати стандарти виробництва і бібліографічного контролю сірої літератури.

6. Розробляти та впроваджувати сумісні стандарти в управлінні сірою літературою.

7. Створювати керівництва з позитивними прикладами виробництва, поширення й оцінювання сірої літератури.

У правовій сфері:

8. Вносити зміни до законодавства щодо обов'язкового примірника та авторського права, які б дозволили розширити можливості бібліотек, уповноважених служб, наукових закладів та програм зі збору та забезпечення доступу до сірої літератури, особливо – некомерційних матеріалів, що становлять суспільний інтерес.

9. Знімати юридичні перешкоди на шляху поширення сірої літератури.

10. Розвивати ліцензування сірого контенту як у комерційних, так і некомерційних цілях.

У галузі фінансів та сталого розвитку:

11. Визначати доступні джерела фінансування досліджень, що включають сіру літературу.

**Пізанська декларація
політики розвитку ресурсів сірої літератури**

May 16, 2014

12. Збільшувати підтримку розвитку колекцій (формування фондів) та довготривалого зберігання сірої літератури.

13. Збільшувати інвестиції в інфраструктуру та нові технології доступу та використання друкованої і цифрової сірої літератури.

У технічному напрямі:

14. Розвивати методи протидії застаріванню посилань, підвищувати стабільність і доступність он-лайн контенту.

15. Розробляти системи і засоби зв'язування даних та іншого нетекстового контенту із публікаціями сірої літератури та сумісні стандарти для обміну сірої літератури¹.

1 - Пізанська декларація політики розвитку ресурсів сірої літератури (Pisa Declaration per le politiche di sviluppo delle risorse di letteratura grigia) 16 травня 2014 р. / Переклала на українську мову Чмир Олена/ Chmyr Olena